

AMIRS VEJ SOM FRIVILLIG

Guide til inddragelse af unge asylansøgere og
flygtninge i det frivillige arbejde

– Erfaringer, idéer og gode råd –

2013

INDHOLD

Side	7	Baggrund
Side	10	Sådan anvendes guiden
Side	12	Erfaringer
Side	15	De unges kendskab
Side	15	De unges motivation
Side	16	De unges udfordringer
Side	18	Overvejelser til rekruttering og introduktion
Side	23	Cases til inspiration
Side	24	Spørgsmål til rekruttering
Side	28	Spørgsmål til introduktion
Side	33	Forslag til aktiviteter i introduktionen
Side	34	- Eksempler fra Danmark og Skotland

RØDE KORS PRINCIPPERNE

Røde Kors arbejder efter
syv grundlæggende principper, der er
fælles for Røde Kors/Røde Halvmåne
bevægelsen i hele verden

Medmenneskelighed

Upartiskhed

Neutralitet

Uafhængighed

Frivillighed

Enhed

Almengyldighed

BAGGRUND

Baggrunden for denne guide er et EU-støttet samarbejdsprojekt mellem Røde Kors i Danmark og British Red Cross, afviklet i perioden 2011-2013. Projektet har sat fokus på unge asylansøgere og flygtninges deltagelse i frivilligt arbejde, og har undersøgt hvorfor det ikke synes så udbredt blandt denne gruppe, og hvad gevinsten ved sådan deltagelse kan være for såvel de unge som for de frivillige foreninger.

Som ung asylansøger eller flygtning, der lige har fået opholdstilladelse, starter man ofte helt forfra med at skulle etablere netværk og nye bekendtskaber. Der er mange grunde til, at det kan være svært for de unge nyankomne.

Mange unge i de europæiske lande er frivillige i forskellige sammenhænge, og udover mange andre styrker og gevinster ved frivilligt arbejde, kan det være med til at skabe et socialt rum for de unge at mødes i.

Meget få asylansøgere og flygtninge benytter sig af den mulighed, som frivilligt arbejde kan give for nye bekendtskaber og sociale netværk. I stedet for selv at være frivillige, på lige fod med andre unge, er de unge asylansøgere og flygtninge ofte modtagere af det frivillige arbejde (som f.eks. i form af lektiehjælp, m.v.) og ser derfor tit sig selv i en relation, der kan have karakter af giver/modtager, snarere end ligeværdig deltagelse i et socialt fællesskab.

“Asylum seekers and refugees help our organisation to grow and help us to plan a course of action for potential volunteers in the future”

— Skotsk frivilligforening —

Røde Kors i Danmark og Storbritannien har undersøgt nogle af årsagerne til, at det kan forholde sig sådan og mulighederne for at ændre på det.

I begge lande er en lang række unge asylansøgere og flygtninge, samt frivillige foreninger blevet interviewet om deres kendskab til hinanden og deres muligheder for at mødes i et fællesskab, som kan bidrage til de nyankomne unges sociale inklusion i samfundet gennem deltagelse i frivilligt arbejde.

Udover interviews har projektet gennemført workshops for de unge med fokus dels på mulighederne ved frivilligt arbejde og dels på de unges egne kompetencer og motivation for at engagere sig.

Flere af de unge har efter den indledende workshop deltaget i en række forskellige frivilligaktiviteter, og er blevet interviewet om deres

nyvundne erfaringer og oplevelser som frivillige.

Denne guide er udviklet på baggrund af de erfaringer, der er gjort i projektet. Guiden opstiller en række overvejelser og tips til, hvad man som forening kan gøre, hvis man har lyst til at engagere flere unge asylansøgere og flygtninge i det frivillige arbejde i foreningen.

“You can learn something about being in society. You get to know different people, and you can make some good friends”

— Sayid, ung asylansøger og frivillig —

SÅDAN ANVENDES GUIDEN

Guiden er delt op i to overordnede dele, foruden bilag

Del 1 er en refleksion.

- Her gennemgås erfaringer vedrørende udfordringer, ønsker og muligheder, særligt hos de unge asylansøgere og flygtninge, men også hos de frivillige foreninger.
- Denne del kan læses selvstændigt, eller som en introduktion til del 2.

Del 2 er til inspiration.

- Her finder en du en række punkter, som kan give inspiration til rekruttering og introduktion af unge asylansøgere og flygtninge til frivilligt arbejde. Punkterne er formuleret som spørgsmål, som her er tænkt til videre refleksion over, hvad man som forening kan gøre i forskellige faser af inddragelsen af de unge.
- Hver fase, og de spørgsmål de kan give anledning til, understøttes af en case eller citater fra deltagere i projektet.
- Under hvert afsnit i de forskellige faser er der plads til, at du kan skrive dine egne noter til, hvad I i foreningen kunne gøre i forhold til inddragelsen af unge asylansøgere og flygtninge som frivillige.

Bilag:

- Her finder du eksempler på nogle af de øvelser som har været anvendt i projektet i hhv. Danmark og Skotland.
- Begge eksempler har været

brugt med de unge i introduktionen til det frivillige arbejde og kan også bruges til at matche de unge som frivillige med den rette aktivitet i jeres forening.

Vi håber, at denne guide giver inspiration til at engagere unge asylansøgere og flygtninge i det frivillige arbejde, og at der herigennem opstår styrkede sociale sammenhænge, hvor unge med forskellig baggrund i fællesskab arbejder for at hjælpe andre og herved også lærer hinanden bedre at kende.

Har du lyst til at læse mere om projektets erfaringer og anbefalinger, kan rapporten AMIRS VEJ SOM FRIVILLIG – en undersøgelse af frivillighed som vej til social inklusion for unge asylansøgere og flygtninge downloades på www.rodekors.dk eller www.newtimes.dk, eller rekvireres ved henvendelse til Mette Norling Schmidt, mns@redcross.dk

God rekruttering!

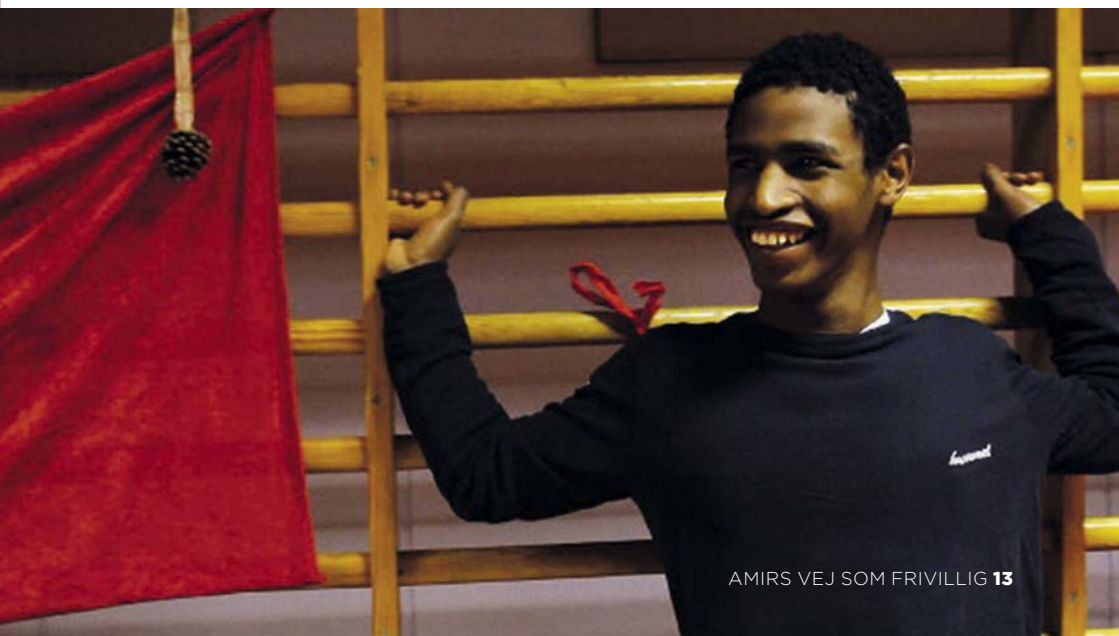
ERFARINGER

Unge asylansøgere og flygtninge kommer ofte fra lande med en anden kultur og tradition for frivilligt arbejde end i de fleste europæiske lande.

Interviews med de unge viser dog, at selv om kulturen for frivilligt arbejde ofte er anderledes her end i deres oprindelsesland, er der et grundlæggende kendskab til, hvad frivilligt arbejde handler om

“Jeg føler mig normalt velkommen i danmark, men jeg følte mig ekstra velkommen, da jeg prøvede at være frivillig. fordi jeg blev inviteret – jeg behøvede ikke at være der, som hvis det havde været et arbejde, for eksempel. Og træneren fik ikke penge for at invitere mig. normalt gider folk kun gøre noget godt for dig, hvis de får løn for det. Træneren var modsat. Så jeg følte mig helt klart eKSTra velkommen, fordi det var frivilligt arbejde”

— Skotsk frivilligforening —

DE UNGES KENDSKAB

Hvad er frivilligt arbejde:

- "Frivilligt arbejde er, at man gør noget for andre uden at få penge for det"
- "Hjælp og at arbejde frivilligt er forskelligt – frivilligt arbejde er for nogen, man ikke kender".
- "Frivilligt arbejde er at møde mennesker"
- "Frivilligt arbejde er en god idé – det er lyst til at bruge sig selv, lyst til at bruge det, man er god til. Man skal have lyst til det"

DE UNGES MOTIVATION

De unge asylansøgere og flygtninges lyst til at deltage i det frivillige arbejde adskiller sig heller ikke så meget fra andre unges:

Hvorfor lave frivilligt arbejde:

- "Man hjælper andre – så kan det også være, at man får hjælp tilbage selv"
- "Så kan man prøve mange ting, prøve nye ting. Ved at prøve ting, kan man finde ud af, hvad man er god til"
- "Man føler det godt, når man gør en forskel"
- "Det er ikke godt bare at sidde og hjemme, uden at lave noget"
- "Det kan give noget at lave i sommerferien"
- "Jeg vil gerne lære sproget"
- "Måske kan jeg få erfaring på mit CV"
- "Jeg kan måske blive bedre til nogle ting, som jeg gerne vil arbejde med senere"

DE UNGES UDFORDRINGER

Selvom de unge har et vist kendskab til frivilligt arbejde og måske også har lyst til at deltage, er der en række udfordringer for dem.

Som asylansøgere og flygtninge har denne gruppe unge ofte nogle erfaringer med i bagagen, som kan være svære for os i Europa at forstå. Oplevelser som gør, at tilliden til andre mennesker måske er svækket, eller oplevelser som

måske kan medvirke til, at det kan være svært at føle sig tryk nok til at kaste sig ud i nye ting – og sammen med nye mennesker.

Det kan også være vanskeligt helt at overskue sin nye hverdag i det land, man er kommet til, og som nyankommen asylansøger eller flygtning, der for nyligt har fået opholdstilladelse, er der meget at forholde sig til.

Samtidig med det, kan der for denne gruppe være nogle særlige udfordringer i hverdagen, som vi, der bor i det land, vi er født i, ikke har. Nogle livsvilkår, som adskiller sig fra andre unges. Det betyder naturligvis ikke, at unge nyankomne på andre områder er anderledes end andre unge, eller at ressourcer og kompetencer ikke er de samme.

Men det kan være nødvendigt at tage højde for nogle af de udfordringer, som kan være medvirkende til, at det at være aktivt opsøgende i forhold til et frivilligt miljø i nogle tilfælde kan være sværere for unge nyankomne i lokalsamfundet.

Vi kender alle til at være ny et sted, ikke at kende de mennesker vi er iblandt, og at være forvirrede over, hvor vi skal henvende os for at få den hjælp, vi har brug for for at komme videre. Samtidig med dette befinder de unge sig i et helt nyt land, hvor meget af det, vi andre tager for givet, kan være helt fremmed for dem.

Endvidere kan unge asylansøgere have nogle yderligere udfordringer. Det kan være vanskeligt

“We have a saying in afghanistan: ‘When you throw your help in the water, it doesn’t get washed away by the waves.’ Meaning, if you help someone that help isn’t wasted, even though you don’t personally benefit from it.”

— Ali, ung asylansøger —

sprogligt at gøre sig forståelig eller at forstå andre. Som asylansøger skal man møde til interviews hos myndighederne, og det kan være stressende for den unge hele tiden at tænke på sin sag. Måske har man hverken familie og venner i nærheden. Det kan være vanskeligt at bo på et asylcenter, eller i nogle lande er man måske ligefrem hjemløs. Derudover kan det være, at man ikke kender den lokale kultur for frivilligt arbejde, eller kender til de foreninger, hvor man kan være aktiv frivillig.

Hvorfor ikke lave frivilligt arbejde:

- "Man skal kende nogen, som kender nogen. Vi kender ikke så mange mennesker her"
- "Det er svært at vide, hvem man skal snakke med for at blive frivillig"

- "Vi skal finde nogen, som siger, at de har brug for og mangler frivillige arbejdere. Nogen, som kan bruge os – til at komme og hjælpe folk, hjælpe andre"
- "Sproget, hvordan skal vi kommunikere?"
- "Man kan være genert"
- "Man skal skrive en ansøgning for at blive frivillig – jeg ved ikke, hvordan man gør"

Derfor kan det at engagere sig i frivilligt arbejde – som en måde at skabe netværk på – være ekstra svært for denne gruppe unge.

Projektets erfaring viser, at mange unge asylansøgere og flygtninge kan have brug for lidt støtte i de indledende faser af et frivilligt forløb, men også at den ekstra indsats kan give stort udbytte – for den unge og for foreningen.

OVERVEJELSER TIL REKRUTTERING OG INTRODUKTION

Vi har opstillet nogle opmærksomhedspunkter for rekrutteringen og introduktionsforløbet for denne gruppe unge, som du få flere tips til i del 2.

Erfaringerne viser, at det på bestemte områder kan være en fordel at gøre sig nogle overvejelser som forening:

- **Tænk over jeres motivation**
 - hvorfor er vores forening interesseret i at gøre en ekstra indsats for at inddrage unge asylansøgere og flygtninge i det frivillige arbejde? Hvad får vi ud af det ekstra arbejde?
- **Afklar jeres behov** – hvad er der brug for hos os; hvilke opgaver skal vi have løst, og hvilke kompetencer kræver det? Det er vigtigt, at den opgave som den unge får stillet som frivillig, er en opgave, der reelt skal løses. Den unge skal føle, at der er konkret brug for ham eller hende – men ikke føle f.eks. kun at være blevet inviteret med, fordi vi måske ”har ondt af” eller ”vil hjælpe” vedkommende.
- **Overvej jeres muligheder for støtte** – har vi allerede ressourcerne hos os, eller kan vi lave et nyt setup, der kan sikre ekstra støtte i starten, hvis de unge har brug for det?
- **Konkretiser opgaven over for den unge** – Det er en fordel for den unge, at foreningen stiller

med en så konkret opgave som muligt. Det er væsentligt, at foreningen har et reelt behov for aktiviteter og opgaver, som de unge asylansøgere og flygtninge kan varetage som frivillige. Derfor anbefales det på forhånd at afklare nogle helt konkrete opgaver, som den unge får ansvar for at løse, både den første dag såvel som i den følgende tid som frivillig. Det behøver ikke at være en vanskelig opgave, men det kan gøre en stor forskel for den unge at vide, at hvis man ikke udfører opgaven, så bliver den ikke nødvendigvis ordnet af andre. Der er nogen, der regner med én. Ægte ansvar leder til ægte engagement.

Husk imidlertid i jeres konkretisering og valg af opgave at tænke bredt i forhold til foreningens behov. Hvis Amir endnu ikke er så stærk i modtagerlandets sprog, kan det være, at han i starten skal løse opgaver, hvor dette ikke har så stor betydning – for foreningen og for den unges succesoplevelse.

“De unges isolation mindskes
når de får venner uden for
asylcentret. De indgår i et
fællesskab, som skaber
et fælles 'hjem' for de
implicerede parter”

— Dansk frivilligforening —

GODT I GANG - OVERVEJELSER TIL INTRODUKTIONEN

■ Introduktionen

Giv en grundig introduktion til det frivillige arbejde (brug evt. øvelserne beskrevet i guidens bilag) samt til de konkrete opgaver, som den frivillige skal tage sig af. Unge asylansøgere og flygtninge har ikke altid erfaring med, hvordan en frivilligforening fungerer, og hvad der er forventet af en frivillig. Og ligesom med alle andre nye frivillige, så giver det ro for den unge at vide, hvordan man klarer sine opgaver godt.

■ Forventningsafstemning

Det er vigtigt i introduktionen at afstemme både foreningens forventninger til den frivillige – og den unges forventning til det frivillige arbejde. (Eksempel: "I cricketklubben tror de unge flygtninge, at hvis de er frivillige her, kan det bane vejen for en verdenskarriere som cricketspil-ler").

■ Særlige hensyn

Det er vigtigt ikke at "opfinde" en opgave til den unge. Der skal være brug for én. De hensyn, der kan tages, er til den unges særlige livsvilkår og baggrund, som beskrevet i indledningen.

■ Vær åben

– også overfor andre måder at løse en given opgave. Ofte kan de unge have andre vinkler på løsningen af en opgave, end vi måske er vant til. Vend det til en styrke. Opgaven skal nok blive løst, også selvom det måske bliver på en anden eller ny måde.

“The benefits of engaging asylum seekers and refugees in volunteering are the same for any volunteers. They allow the organisation to provide a richer, more diverse service and support cultural engagement of other local people”

— Skotsk frivilligforening —

KOMMUNIKATION OG DIALOG

- Sproget kan være en udfordring for dialogen. Men ikke i sig selv en uoverkommelig barriere. Tænk over aktiviteter i starten, hvor sproget er mindre betydningsfuldt. Tænk over om der er andre i jeres forening, som måske taler den unges modersmål og kan støtte i starten. Det sproglige kommer ofte undervejs, i mødet mellem mennesker. De fleste mennesker forstår langt mere af en samtale, når de kan aflæse hinandens kropssprog og humør. Tænk derfor også over i starten måske at begrænse kontakten over telefon/sms/mail/facebook.
- Vær præcis i begyndelsen, når I laver aftaler. Forklar helt enkelt og klart, hvor og hvornår, den unge forventes at møde op. Det hjælper derudover på den unges forventninger og selvtilid i forhold til at møde op, hvis han eller hun har en klar idé om, hvad der skal ske. Igen er det en stor fordel at tage denne snak personligt i stedet for f.eks. telefonisk – og at man derfor tager sig tid til at få disse ting på plads, inden man siger farvel.
- Afklar ligeledes hvorvidt, og i hvilket omfang, den unge har adgang til internettet. Mange aftaler laves i dag i facebook-grupper, men nogle unge asylansøgere og flygtninge har ikke egen computer eller måske kun begrænset adgang til en.
- Vær opmærksom på, at mange unge asylansøgere og flygtninge

TIP

Måske starter Amir som frivillig hjælpetræner i fodboldklubben. Men før han træner de yngste, kan det være, at han skal introduceres til foreningen gennem en anden opgave. Det vigtige er, at opgaven giver mening og har reel værdi – for foreningen og for Amir.

kommer fra en kulturel tradition med stor respekt for autoriteter, og foreningens repræsentant vil måske ofte mødes som en sådan. Det betyder, at de unge i starten måske vil holde igen med at sige fra, eller udtrykke utilfredshed. Derfor kan det være en hjælp at være ekstra opmærksom på at stille åbne spørgsmål, samt spørge til stemningen bag svaret. For eksempel: i stedet for at spørge, om det har været en god dag, kan man få mere at vide ved at spørge 'Hvad har du tænkt om din første dag?' Og følg så op på, hvad du fornemmer i svaret.

“Man siger nogle gange ikke nej, for så udstiller man en svaghed eller mangel på respekt”

— Asim Latif, Mangfoldighedskonsulent
hos Dansk Flygtningehjælp —

CASES TIL INSPIRATION

“Da jeg som frivillig skulle være med i en madbod på en festival, så blev jeg forvirret den første dag. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle lave. Den anden dag eller tredje dag, så arbejdede jeg rigtig godt. Den første dag havde jeg dårlig samvittighed, fordi jeg vidste ikke, hvad jeg skulle, ... Men sener var rigtig sjovt, synes jeg. Jeg havde rigtig travlt. Hvis man bare sidder, så er det kedeligt. Men hvis du arbejder, så bliver du frisk – og alt bliver klart.”

— Amir, ung asylansøger og frivillig —

SPØRGSMÅL TIL REKRUTTERING

Godt at tænke over, før du kontakter de unge

Afklaring af første dags konkrete arbejdsopgave

Overvej foreningens ansøgningsproces

EFTERTANKE

- Hvilke opgaver giver foreningen typisk til nye frivillige, så de reelt bidrager og oplever at have nok at lave, men heller ikke føler sig overvældede?
- Er der større opgaver, som kan brydes ned i flere mindre opgaver og således deles blandt nye frivillige?
- Er der nogen til stede, som nye frivillige kan gå til, hvis de er i tvivl om noget eller har brug for hjælp?

EFTERTANKE

- Hvordan ser vores eventuelle ansøgningsproces ud – set fra en ung asylansøger eller flygtnings ståsted?
- Er den meget skrifttung?
- Hvor meget af den foregår over internettet?
- Hvor meget information har vi brug for fra vores frivillige, og kan vi få den på andre måder?
- Skal man typisk kende nogen i foreningen for at blive frivillig her, eller er det muligt at komme ind fra gaden og melde sig?

Dine noter til opgaver før du kontakter de unge:

“When I tried to volunteer in a charity soup kitchen, they asked me to fill out forms and to show documents that I don’t have. I struggle to understand things like ‘police checks’ that are necessary for volunteering with vulnerable people. And my english or writing is not good enough to manage such a recruitment process on my own”

— 24-årig mandlig asylansøger, Skotland —

Hvordan kan du komme i kontakt med målgruppen?

EFTERTANKE

- Hvem har kontakt til unge asylansøgere og flygtninge i mit land?
- Hvem hjælper dem med at håndtere hverdagen?
- Hvor lærer de sprog?

EKSEMPLER

- Undervisere på skoler og sprogskoler
- NGO'er som Røde Kors, Dansk Flygtningehjælp og Scottish Refugee Council's socialrådgivere og sagsbehandlere
- Personale på asylcentre

“Jeg vil anbefale, at man samarbejder med organisationer, der har kendskab til asylansøgere og flygtninge. Og engagerer frivillige, der vil indgå i arbejdet med rekruttering, introduktion, fastholdelse, mv. dette sker hos os gennem frivillige og ikke-ansatte, derfor kræver det dedikerede frivillige.”

— Dansk frivilligforening —

TIP

Unge asylansøgere og flygtninge kan være heldige formelt at have en støtteperson tilknyttet, f.eks. frivillige repræsentanter og midlertidige forældremyndighedsindehavere for uledsagede under 18 år. Disse personer kan være en hjælp i processen med at rekruttere og inddrage de unge i din forening, da de ofte har den unges tillid allerede og kan hjælpe dem med f.eks. at huske og indgå aftaler, styrke modet og på andre måder understøtte den unges engagement i forhold til at være frivillig.

Dine noter til kontakt og ansøgningsproces:

Handwriting practice area with horizontal lines.

SPØRGSMÅL TIL INTRODUKTION

Hvordan giver du en god introduktion?

EFTERTANKE

- Hvad har man brug for at vide som ny frivillig i min forening?
- Hvad kan vi gøre for at de unge føler sig velkomne?

“Der bliver talt så meget om integration og deltagelse i demokratiet. Hvis asylansøgere og flygtninge gennem frivillige organisationer kan få et indblik i og lære at forstå foreningslivet, tror jeg, at de er et skridt tættere på at blive en del af det danske samfund”

— Dansk frivilligforening —

TIP

Selvom asylansøgere og flygtninge ikke nødvendigvis ved alt om vores frivilligsystem, så har de masser af erfaring med at hjælpe andre.

“Jeg skulle holde et oplæg om frivillighed for en gruppe familier fra Bhutan, men det bedste, jeg kunne sige til dem, var 'I ved hvad det her handler om, I har gjort det hele jeres liv, og I kan fortsætte med at gøre det her. Danmark sætter det bare i nogle andre rammer, og kalder det frivillighed.’”

— Asim Latif, Mangfoldighedskonsulent hos Dansk Flygtningehjælp. —

CASES:

“Der er nogle gange meget lidt oplæring rent fagligt i vores organisation, vi har et internt sprog og en tung organisation. Bare det at orientere sig i organisationen er svært. derfor kan det være, at den støtte, der skal til, er mere generel – oplæring i organisationen, opgaverne etc.”

— Dansk frivilligforening —

“The first time at the nursing home, they introduced me. They showed me how it works, how they live there, what they need. They actually showed me a lot of interest in me working there as a volunteer.”

— Sayid, ung asylansøger og frivillig. —

Dine noter til introduktionen:

Hvordan støtter og kommunikerer vi

EFTERTANKE

- Hvordan støtter I jeres frivillige i det daglige arbejde?
- Hvordan sikrer I jer, at jeres frivillige har det godt?
- Hvor og hvornår sker de uformelle, ærlige samtaler i din forening?
- Hvordan kan det gøres nemt for nye frivillige at huske aftaler?
- Hvordan håndterer I det, hvis en frivillig ikke dukker op til sin aftale?

VÆR OPMÆRKSOM PÅ

Den unge, frivillige asylansøger kan med kort varsel blive kaldt til samtale i forbindelse med sin asylsag og har derfor ikke altid overblik over sin hverdag, så aftaler i foreningen kan ikke nødvendigvis altid holdes. Men grib ind, hvis det gentager sig uden forudgående aflysning. Forklar, at en aftale er et ansvar, som den unge har overfor den, der står og venter. Gør det desuden nemmere for den unge at aflyse ved at forklare tydeligt, hvordan I plejer at gøre det i foreningen.

“Vores frivillige fik et socialt netværk og nye danske venner i et nyt område.”

— Dansk frivilligforening —

Dine noter til kommunikation og aftaler:

EN UDFORDRING:

“Asylum seekers and refugees often get moved out of the area, or are subject to government restrictions and interventions that can make it more difficult for them to sustain volunteer opportunities.”

— Skotsk frivilligforening —

CASE:

Hjælp eventuelt jeres nye, unge frivillige til at organisere sig ved at arbejde aktivt med at lære at skrive aftaler i kalendere.

“Sidste år fik vi sponsoreret kalendere til alle vores brugere. Der var nogen, der blev ved med at bruge dem.”

— Morten Goll, Trampolinhuset —

CASE:

Klarhed i aftaler indebærer også, at de unge asylansøgere eller flygtninge bliver informeret klart, hvis foreningen må aflyse en aftale. Ellers risikerer man, at de unge tager det personligt på en måde, det ikke er ment.

“Unfortunately, the next time I went to volunteer at the nursing home, the weather was not so good, so they cancelled the friday café and they didn't tell me. So, I went over there, but I didn't have anything to do.”

— Sayid, ung asylansøger og frivillig —

KOM GODT VIDERE

Efter introduktionen gennemgår foreningen jeres forskellige behov og muligheder, og på baggrund af f.eks. øvelserne beskrevet her i, kan du sammen med den unge finde den aktivitet hos jer, som den unge kan få ansvaret for. Som nævnt kan det i en introduktionsfase være godt at starte med en mindre aktivitet, indtil man er blevet fortrolig med foreningens opgaver og sine egne muligheder.

“You are entering a danish society. You will meet danish people and get to understand them. You can say: ‘Hi, how are you, what do you do?’ So you know each other. That is good.”

— Ali, 17-year-old asylum seeker and volunteer —

FORSLAG TIL AKTIVITETER I INTRODUKTIONEN

Eksempler fra Danmark og Skotland

I rekrutteringen af og introduktionen for nye frivillige, kan det være en god investering at bruge lidt tid på forståelse af det frivillige arbejde, forventningsafstemning og match af opgaver og frivillige.

Her finder du et par eksempler på øvelser, der kan være gode at bruge som introduktion for unge asylansøgere og frivillige

EKSEMPEL 1: FRIVILLIGWORKSHOP DANMARK

I Danmark afholdt Røde Kors en workshop som introduktionsforløb for de unge for at skabe øget bevidsthed om frivilligt arbejde og dets muligheder (OBS: workshoppen kan nemt omsættes til andre lande). Workshoppen er også en måde for de unge at reflektere over egne kompetencer og motivation for frivilligt arbejde:

WORKSHOPPEN INDEHOLDER

- Liste over nødvendige redskaber og omstændigheder
- Forslag til introduktion
- Emner til gruppediskussion
- RessourceSpillet
- Erkendelsestabellen
- Et par idéer til mødet med aktiviteter i din forening

DU SKAL BRUGE

- 1-2 workshopholdere fra din forening + eventuelle indviede hjælpere. I alt skal der være en spilafvikler pr. ungegruppe af max 6-8 deltagere i alt. Hver ungegruppe består af to hold på hver 3-4 spillere.
- Et rum med mulighed for både klassisk tavleundervisning og gruppearbejde ved borde. Bordene bør være så små, at de to hold, samt spilafvikler, alle kan høre hinanden tale om forholdsvis private emner – uden at blive forstyrret af larm fra nabobordet.
- Spillekort med spørgsmål – print Skabelon 2 på selvklæbende papir, klip ud og klister fast på farvet pap eller andet materiale, der opfordrer til at have det sjovt med spillet.
- Terninger – én per ungegruppe
- Print af Skabelon 3 "Hvad er jeg god til" – så der er nok til alle deltagere
- En tavle/whiteboard med skrivegrej

INTRO

- Start med at fortælle lidt om dagen, præsenter dig selv – gerne noget personligt – og tag en navnerunde, hvor deltagerne også fortæller noget personligt. Fortæl for eksempel, hvad I godt kan lide at lave.
- Gå videre med en åben diskussion med de unge om: "Hvad sker der, når I siger hej til en dansker?" Dernæst forklarer man om de typiske vanskeligheder ved at møde mennesker i det offentlige rum i Danmark, og at vi danskere skal have en "legitim begrundelse" for at tale sammen. Som f.eks. et emne man kan mødes om, en fælles interesse, et forum for at tale sammen. Dette forum kan være en frivilligforening.
- En kort, ærlig forklaring om, hvordan workshopholderen selv har dannet netværk og opbygget ressourcer – meget gerne med lidt sjov og masser af relevans for de unge. Brug dig selv. Hvordan fik du venner? Eks: "Jeg har været Røde Kors frivillig, siden jeg var ret ung. Jeg har arbejdet sammen med mange forskellige mennesker i Røde Kors- ungegrupper, og hver gang jeg har været på tur sammen med nogen, har jeg mødt nogle nye venner. Det var også en god måde at møde kærester på."

GRUPPEDISKUSSION

- Prøv at forklare, hvad frivilligt arbejde er?
- Hvad skal man gøre for at blive frivillig i Danmark?
- Hvad kan man få ud af at lave frivilligt arbejde?
- Hvilke udfordringer kan der være ved at være frivillig?

RESSOURCESPILLET

Deltagerne skal nu være med i et spil, hvor de snakker om egne ressourcer og kompetencer, behov og ønsker. Hver spillegruppe ved hvert bord kræver en spilafvikler, der også tager noter, som kan spørge ind til svarene på et givet spørgsmål og sørge for at få noteret i skabelonen "Hvad er jeg god til", dvs. hvad hver enkelt deltager er god til og gerne vil lære. Det foregår sådan:

1. Deltagerne deles i små hold af 3-4 personer pr. hold. Der skal være to hold pr. bord.
2. De første 6 spørgsmål fra Spørgsmålsarket ('Hvem har du hjulpet' osv.) lægges op i en række med bagsiden opad, på midten af bordet imellem de to hold.
3. Holdene skiftes til at kaste en terning, hver deltager på skift. Deltageren, der ruller terningen, vender det tilsvarende spørgsmål om og svarer på det. Det kan være nødvendigt at hjælpe deltageren på vej til at fortælle

en lille historie om sig selv i forbindelse med svaret. Herefter bliver resten af holdet bedt om at beskrive, hvad svaret på spørgsmålet fortæller om den person, som svarer (Se eksempler under **Runde 1** og **Runde 2**)

4. Når der er svaret og reflekteret på et spørgsmål bliver terningen givet til det andet hold. De ruller nu terningen, og gentager ovenstående.
5. Hvis et hold ruller et tal, som de allerede har svaret på (f.eks.: Et hold ruller en 3'er, men de har allerede svaret på spørgsmål 3), så skifter terningen over til det andet hold. Dog er det vigtigt, at det er samme deltager, der kaster terningen igen, når holdet får terningen tilbage – således får alle lov til at svare på minimum et spørgsmål, samtidig med at der er konkurrence om at slå det heldige tal.
6. Det hold, som er heldige at trække det sidste spørgsmål på bordet har vundet runden.

Eventuel

7. Hvis hvert hold vinder en runde kan der lægges arm, eller trækkes tov eller lignende om sejren. Det fungerer godt med noget fysisk til at få gang i ny energi. Der kan også konkurreres om den endelige sejr mellem de vindende hold ved hvert bord.

RUNDE 1

Eks. Spørgsmål 1, Runde 1: "Hvem har du hjulpet?" Spilafvikler hjælper eventuelt ved at komme med forslag, for eksempel danskere, venner, familie, i hjemlandet osv. og opfordrer måske deltageren til at fortælle lidt uddybende. Amir svarer: "Jeg kom ind i bussen og så, at der var en ældre mand, som tabte sin pung, da han skulle lægge sit buskort ned i den. Jeg samlede den op og gav ham den tilbage. Det blev han meget glad for." Så spørger spilafvikleren gruppen, hvad denne situation siger om ham/hende som person – altså, hvad kan vi høre ud fra historien, at Amir er god til? Resten af holdet svarer.

Spilafvikleren hjælper deltagerne på vej, når de går i stå, for eksempel ved at sige "Jeg synes, at man skal være modig for at hjælpe andre på den måde?" eller "Det lyder som om, han ikke er genert, hvad synes I?". Og spilafvikler tager samtidig noter, i form af "Amir er god til at være hjælpsom, opmærksom, et godt menneske" osv.

Når Runde 1 er slut, har holdene fundet en masse forskellige kompetencer og ressourcer hos hver deltager. F.eks. "Amir er god til at lave mad, møde mennesker, bruge en computer, spille fodbold, at få folk til at grine, hjælpsom, modig osv."

PAUSE

RUNDE 2

Herefter starter Runde 2. Den er fokuseret på, hvad deltagerne godt kunne tænke sig at blive bedre til, og hvilke kompetencer, de kan have brug for i fremtiden for at komme tættere på deres drømme. Den foregår på samme måde som Runde 1, men med spørgsmål om håb for fremtiden. Husk at notere ønsker og behov for hver deltager.

Eks. Spørgsmål 1, Runde 2: "Hvad er din drøm?" Deltagerens svar: "Jeg vil gerne have et job, et sted at bo, en kone og to børn, og så vil jeg gerne gå på pension og være glad." Så spørger spilafvikleren, hvordan man kan komme tættere på sin drøm, hvad der er godt at kunne

for eksempel for at få et job eller en sød kone – altså, hvad kan vi høre ud fra historien, at Amir kunne få noget ud af at lære? Resten af holdet svarer. Spilafvikleren hjælper deltagerne på vej, når de går i stå og tager noter imens, i form af "Amir vil gerne lære mere dansk, og nye mennesker at kende, som kan anbefale ham til en praktik eller et job, og at være mindre genert, så han kan tale med pigerne" osv.

Som afslutning på de to første faser, spørger tovholderen gruppen "Hvordan kan I bruge det, I er gode til?", og "Hvordan lærer I det, I gerne vil lære?", og noterer svarene. Deltagerne kan her komme med små hints om, hvilke opgaver, de ville kunne påtage sig som frivillige i din forening, eller inspirere til måder at indtænke de unges evner i foreningens arbejde.

Tovholderen har nu efter endt spil et udfyldt ark, hvor navne på alle deltagerne i gruppen står – skabelonen "Hvad er jeg god til". Ved hvert navn er to kolonner.

- 1) _____ er god til? og
- 2) _____ vil gerne lære?

Eksempel på delvist udfyldt Erkendelsestabel

ERKENDELSESTABELLEN

- Workshopholder samler svarene fra Runde 1 og 2. Så mange af svarene som muligt noteres på tavlen under to kolonner (se figur nedenfor): "Hvad er du god til?" og "Hvad vil du gerne lære?".
- Dette sker ved at workshopholder fremlægger resultaterne fra hver spillegruppe - hjulpet af de unge.
- Herefter står to kolonner på tavlen, én der angiver ressourcer og kompetencer, og én der angiver områder, deltagerne gerne vil være bedre til. F.eks. én er god til "at planlægge ting og møde nye mennesker", og en anden vil gerne lære "at være mindre genert".
- Tegn pil imellem de to ting og illustrer, hvordan disse to mennesker kunne hjælpe hinanden. Således demonstreres det via flere pile, at deltagerne kan opnå mange af deres ønskede evner simpelthen ved at møde og tale med nye mennesker - og ikke mindst, at deltagerne selv har ressourcer, som andre ønsker sig, og som de kan hjælpe andre til at opnå.

Den sidste kolonne på tavlen bruges til at opliste foreningens aktiviteter, som varetages af frivillige.

De ressourcer, kompetencer og ønsker, som står oplistet på tavlen forbindes med pile til en relevant aktivitet, hvor de unge kan:

- udnytte deres evner
- gøre noget godt for andre
- lære sprog
- skrive frivillig på deres CV
- lære nye mennesker at kende - nye mennesker, som f.eks. kan blive venner, eller hjælpe med praktik, job og lignende

Eks. "Jeg er hjælpsom og vil gerne møde nye mennesker": Workshopholder tegner en pil mellem denne evne, dette ønske og "Arrangere sociale arrangementer, såsom fester".

- Således demonstreres det, at det frivillige arbejde i foreningen både kan bruges til at udnytte det, man allerede kan, for andres skyld; til at lære noget nyt; og til at styrke noget man gerne vil være bedre til og dermed arbejde sig fremad mod sine mål.

Eksempel på delvist udfyldt Erkendelsestabel

MØDE MED AKTIVITETER I DIN FORENING

- Herefter vil det være naturligt at tage en snak med deltagerne om, hvordan man kan hjælpe andre, og hvad man selv kan lære, hvis man er frivillig i din forening.
- En af de bedste måder at forklare din forenings opgaver på, er at lade de unge give sig i kast med nogle af opgaverne, som en frivillig kan påtage sig. Dette er en oplagt mulighed for at få et mere personligt indtryk af følelsen af at være frivillig og af personen, som de vil skulle mødes med første dag i foreningen. For eksempel kan I:
 - Designe plakater
 - Lave mad sammen
 - Planlægge aktiviteter til den første dag
 - Eller dyrke en sport, som foreningen f.eks. udbyder
 - _____
 - _____
- Sidste punkt på agendaen er at lave aftaler om næste skridt.
- Workshopholderen sikrer sig alle interesserede deltagers kontak-

toplysninger og forklarer, hvor og hvornår de interesserede frivillige skal møde op første gang. Uddel gerne print af kort over, hvor jeres forening befinder sig, eller hvor de skal møde op.

- Så bydes der farvel og på gensyn.

Nedenunder finder du skabeloner til print og brug under workshoppen

- Skabelon 1 – Spørgsmålsark til brug i RessourceSpillet
- Skabelon 2 – "Hvad er jeg god til"

1. Hvem har du hjulpet?

2. Hvad er det bedste der er sket den sidste uge?

3. Hvordan får man nye venner?

4. Hvad synes du er sjovest at lave, når du ikke går i skole?

5. Hvad gør du, for at få det bedre, når du er ked af det?

1. Hvem har du hjulpet?

2. Hvad er det bedste der er sket den sidste uge?

3. Hvordan får man nye venner?

4. Hvad synes du er sjovest at lave, når du ikke går i skole?

5. Hvad gør du, for at få det bedre, når du er ked af det?

1. Hvad er din drøm?

2. Hvad vil du gerne være bedre til?

3. Hvad vil du gerne være, når du bliver ældre?

4. Hvad skal man kunne for at få et job?

5. Hvad er vigtigt at kunne i her i landet?

1. Hvad er din drøm?

2. Hvad vil du gerne være bedre til?

3. Hvad vil du gerne være, når du bliver ældre?

4. Hvad skal man kunne for at få et job?

5. Hvad er vigtigt at kunne i her i landet?

Er god til: Vil gerne lære:	Er god til: Vil gerne lære:
Er god til: Vil gerne lære:	Er god til: Vil gerne lære:
Er god til: Vil gerne lære:	Er god til: Vil gerne lære:
Er god til: Vil gerne lære:	Er god til: Vil gerne lære:

Skabelon 2 – "Hvad er jeg god til"

Eksempel 2: Øvelse fra Skotland

Glasgow Clyde College¹ har i forbindelse med projektet udviklet et øvelsesmateriale for unge asylansøgere og flygtninge om, hvad frivillighed er, og hvordan de kan bruge sig selv i det.

Det samlede materiale har i Skotland været anvendt i forbindelse med sprogundervisning for målgruppen, men nogle af øvelser kan ligeledes bruges løsrevet som introduktion i selve foreningen.

Hvis du er interesseret i at se det fulde materiale, er du velkommen til at kontakte Glasgow Clyde College: Anniesland Campus Hatfield Drive, Glasgow G12 0YE T: 0141 272 9000 Lyn Ma LMa@glasgowclyde.ac.uk.

ØVELSE: INTRODUKTION TIL FRIVILLIGHED

- Anbefalet tidsforbrug: 1,5 time

FOKUS FOR DE UNGE:

1. Hvad er en frivillig
2. Hvem kan være frivillig
3. Hvorfor er folk frivillige
4. Hvad får frivillige ud af det
5. Hvilken slags frivilligt arbejde interesserer mig

INTRODUKTION:

- Brainstorm om hvad frivilligt arbejde betyder
- Skriv svar på tavlen
- Del deltagerne i små grupper og bed dem komme med to grunde til, at folk laver frivilligt arbejde
- Skriv hver gruppes svar på tavlen

OPGAVE 1:

- Skriv følgende spørgsmål på tavlen og bed deltagerne besvare dem skriftligt (Deltagerne arbejder individuelt med besvarelserne)

Spørgsmål opgave 1

A: Frivillige får

1. Løn
2. Penge til transport
3. Ingen penge

(OBS. Svarene varierer alt efter land, så vær opmærksom på regler og muligheder hos jer)

B: Hvis du ikke kan engelsk (eller dansk, tysk, spansk – alt efter opholdsland)

1. Kan du ikke være frivillig
2. Kan du godt være frivillig
3. Kan du måske være frivillig

C: Frivilligt arbejde tager

1. Meget tid
2. Du kan selv vælge, hvor meget tid du vil bruge
3. Meget lidt tid

D: Hvor gamle er frivillige

1. Mellem 21-55 år
2. Mellem 16-21 år
3. Der er ingen aldersgrænse

(OBS: I de fleste lande er der ingen grænse, men vær opmærksom på regler i dit land)

OPGAVE 2:

- Brainstorm med deltagerne om, hvilke muligheder for frivilligt arbejde, de allerede kender til
- Skriv dem på tavlen
- Spørg deltagerne, hvilke opgaver de ville tage, hvis de arbejdede frivilligt med f.eks. børn (f.eks: spille kort, spille fodbold, tegne/male, hjælpe med lektier, mv.)
- Skriv følgende eksempler på tavlen:
 - Hjælpe børn
 - Hjælpe børn/unge/ældre med sportsaktiviteter
 - Hjælpe med at holde fælles omgivelser rene og pæne
 - Hjælpe humanitære organisationer
 - Hjælpe med at tage sig af dyr
- Bed deltagerne om at skrive det fra listen, som de selv kunne tænke sig at lave
- Bed deltagerne skrive, hvis der er andre ting de kunne tænke sig at lave som frivillige

Redaktion:

May-Britt Vangsgaard Andersen
Mette Norling Schmidt
Birgitte Romme Larsen

Fotos:

Layton Thomson (Side 1 og 25)
Mikkel Østergaard (Side 4, 17, 21 og 45)
Rikke Mathiassen og Morten Sønniksen (Side 13)
Peter Sørensen (Side 14)
Hannah Maule-Ffinch (Side 19 og 42)
May-Britt Vangsgaard Andersen (Side 34 og 36)

Layout:

Jens Bureau (supergreen.dk)

Tryk:

Frederiksberg Bogtrykkeri A/S

Amirs vej som frivillig
Guide til inddragelse af unge
asylansøgere og flygtninge i det frivillige
arbejde - Erfaringer, idéer og gode råd

Udgivet af:
Røde Kors, September 2013

Blegdamsvej 27
2200 København Ø Danmark
Telefon: +45 35259200

I samarbejde med
British Red Cross
Refugee Services
402 Sauchiehall Street 2nd Floor
Glasgow G2 3JD

Glasgow Clyde College Anniesland

Med støtte fra EU
DG Employment, Social Affairs and In-
clusion PROGRESS Programme, Social
Policy Experimentations

Tak til projektets referencegrupper:

Dansk Flygtningehjælp Trampolinhuset

Roskilde Festival

Campus Scottish Guardianship Service
Volunteer Glasgow

Glasgow Council for the Voluntary
Sector

